

El misantrop i el clown

MIQUEL MARTÍN

A Contra Vent Editors ha recuperat el dietari de Joan Granés dipositat a l'Arxiu Municipal de Palafrugell en una transcripció a cura de la filòloga Caterina Martí. *El mirall inhumà*, prologat per Javier Cercas i Xavier Xargay, mostra l'enorme talent d'aquest escriptor palafrugellenc amic de Pla que va morir amb només 22 anys.

Una malaltia pulmonar va obligar Granés, ja des d'adolescent, a passar llargues temporades reclòs a casa. La lectura i l'escriptura, la meditació i el cultiu del seu món interior el van acompanyar durant aquelles hores de solitud. *El mirall inhumà*, però, sorprèn sobretot per la maduresa de les seves reflexions, per la diversitat i profunditat de les lectures que s'hi esmenten i per un llenguatge ric, precís i acurat que es materialitza en una prosa neta i directa, de vegades tallant i estremidora. Granés volia ser escrip-

tor i esmerçava tots els seus esforços a aconseguir-ho.

Des de l'inici de l'obra i conscient que no hi ha cap altra forma vàlida d'indagació, Granés és capaç de distanciar-se de si mateix i passejar el mirall per tot allò que l'envolta, amb lucidesa i amb esperit crític. I el retrat que en surt no és gens afalagador: «Tot fa que jo tingui aquesta qualitat d'ombra estúpida i fastigosa, que és la meva realitat actual i la meva ruïna». Tanmateix, l'autor mostra una voluntat ferma i defensa la vida com a valor suprem, sens dubte influït per la filosofia de Nietzsche. Aquesta lluita entre el seu món interior, ric i torturat, i el seu desig d'encaixar en una societat hostil és novament font de dolor i contradicció: «en el fons el clown no era sinó el misantrop disfressat per sortir al carrer».

Paul Valéry, Gide, Wilde i el mateix Nietzsche són algunes de les influències reconegudes per Granés, però resulta inevitable no trobar-hi, en l'autor i en el

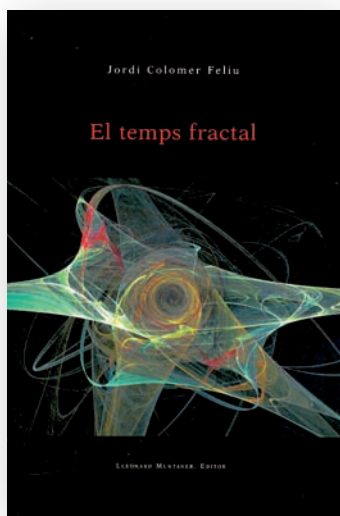

JOAN GRANÉS
El mirall inhumà

A Contra Vent Editors.
Barcelona, 2010. 128 pàgines.

seu pensament, potents similituds amb Kierkegaard. El filòsof danès va centrar la seva filosofia en l'existència individual, en la paradoxa vital, en la recerca constant de l'espiritualitat, en l'angoixa davant el no-res i la mort. «Per escapar del no-res, l'home cau en l'extrem de la vilesa i s'arrapa simplement allà on sigui»: són les paraules de Granés, que el van perseguir durant la seva curta vida.

Un testimoni colpidor. Un escriptor malaguanyat.

JORDI COLOMER I FELIU
El temps fractal

Lleonard Muntaner Editor.
Palma, 2010. 60 pàgines.

Matèria viva

MIREIA LLEÓ I BERTRAN

Amb el poemari *El temps fractal*, el poeta i físic Jordi Colomer guanyà el XXXIV Premi Vila de Martorell de Poesia el 2009. El llibre conté trenta-sis poemes, dividits en cinc parts, encapçalades per citacions de poetes diferents, des de Juan Ramón Jiménez fins a Bartomeu Fiol. Es tracta de poemes de vers lliure, amb una preponderància bastant clara del decasíl·lab.

La paraula, el silenci, la matèria, l'univers, el buit, el temps... Jordi Colomer reflexiona i es veu fascinat pel món que ens envolta, i que habitem. La seva és la mirada sàvia de qui sap despullar de superficialitat i d'anècdotes el fet de viure i els límits de la per-

sona. S'emmiralla en l'univers, en els possibles i infinits universos, en la pols, en la matèria que compon el món de fora i el de dintre.

Cita Bartomeu Fiol i escriu: «No. No ens ha de fer por entrar en el silenci, / ni trobar un jaç amb paraules polsoses, / ni refer per enèsima vegada / el camí dels vers estratificat [...]». I en un altre poema acaba dient: «Que sòlid el silenci. I que breu».

Amb una gran bellesa vinguda del centre del món ens parla de la paraula: «Prenc les paraules de l'aire estant, on / la memòria que és ona entre formes / viatja obstinada a deixar lligams / entre els objectes traïts pel record [...] I el vers, vingut d'un nucli encara tebi,